

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра пропедевтики хірургічної стоматології

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми
«Стоматологія»

_____ О.В. Шешукова

« ____ » _____ 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради
міжнародного факультету

_____ Л.В. Буря

Протокол від 30 серпня 2024 р. № 1

СИЛАБУС

ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

нормативна дисципліна

рівень вищої освіти

галузь знань

спеціальність

кваліфікація освітня

кваліфікація професійна

освітньо-професійна програма

форма навчання

курс та семестр вивчення навчальної
дисципліни

другий (магістерський) рівень вищої
освіти

22 «Охорона здоров'я»

221 «Стоматологія»

магістр стоматології

лікар-стоматолог

«Стоматологія»

денна

III курс 5 семестр

Модуль 1. Запальні процеси щелепно-лицевої ділянки.

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри

пропедевтики хірургічної стоматології

Зав. кафедри _____ В.М. Новіков

Протокол від 28 серпня 2024 № 1

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Новіков Вадим Михайлович Панькевич Артур Іванович Дубровіна Олена Віталіївна Резвіна Катерина Юріївна Гоголь Андрій Михайлович Колісник Інна Анатоліївна Горбаченко Олег Борисович.	д. мед. н. к. мед. н. к. мед. н. к. мед. н. к. мед. н. к. мед. н. к. мед. н.	професор доцент доцент доцент доцент доцент доцент
Профайл викладачів	Викладачі кафедри		
Контактний телефон	+380532565130 +380981086625 +380994653422		
E-mail:	khirstom@ukr.net		
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	Сторінка кафедри		

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни, зокрема модуля 1

Кількість кредитів / годин – 3,0 кредити ЄКТС / 90, із них:

Лекції (год.) – 12.

Практичні заняття (год.) – 36.

Самостійна робота (год.) – 42.

Вид контролю – підсумковий модульний контроль.

Політика навчальної дисципліни

При вивченні навчальної дисципліни «Хірургічна стоматологія» модуля 1 Полтавського державного медичного університету викладачі, здобувачі освіти діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу Полтавського державного медичного університету положення про організацію освітнього процесу ([1](#)), робочої програми навчальної дисципліни «Хірургічна стоматологія», Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету ([2](#)), Положення про організацію самостійної роботи здобувачів освіти Полтавський державний медичний університет ([3](#)) правил внутрішнього розпорядку для здобувачів освіти Полтавського державного медичного університету ([4](#)), Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університету ([5](#)), Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету ([6](#)), Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти

ПДМУ (7), Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці (8), Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (9), Положення про рейтинг здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету (10), Положення про матеріальне заохочування за успіхи у навчанні здобувачів освіти Полтавського державного медичного університету (11), та ін.

Протягом навчання здобувачам освіти неприпустимо пропускати чи запізнюватися на заняття, слід дотримуватися правил поведінки та деонтологічних норм при спілкуванні з хворими. Заняття необхідно відвідувати у належній формі одягу, регулярно готувати теоретичний матеріал, під час опитування відключати мобільні пристрої.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Хірургічна стоматологія – одна з самостійних клінічних дисциплін стоматології, що вивчає хірургічні захворювання і ушкодження зубів, органів порожнини рота, обличчя і шиї, кісток лицевого скелета, при яких необхідне комплексне лікування. Серед методів такого лікування оперативні втручання – провідні.

Предметом вивчення модуля 1 на III курсі є визначення етіопатогенезу основних одонтогенних і неодонтогенних запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки, діагностично-лікувальні заходи в практичній діяльності лікаря хірурга-стоматолога та надання першої медичної допомоги у разі виникненні невідкладних станів, що загрожують життю хворого.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити

Засвоєння модуля 1 базується на знаннях отриманих при вивченні анатомії та гістології, фізіології тканин і органів щелепно-лицевої ділянки, патологічної анатомії, патологічної фізіології, фармакології, медичної фізики, біологічної та біоорганічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами.

Постреквізити

Знання необхідні для подальшого вивчення хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії (інтернатура, клінічна ординатура). Здобувачі освіти повинні знати методики місцевого знеболення, засвоїти хірургічний стоматологічний інструментарій і техніку операції видалення зуба та інших втручань, знати клініку, діагностику, та запропонувати методи лікування періодонтиту, періоститу, остеомієліту та їх ускладнень.

Мета та завдання навчальної дисципліни, в тому числі модуля 1.

Метою навчальної дисципліни є навчити здобувачів освіти 3 курсу стоматологічного факультету теорії, практичним навичкам з дисципліни «хірургічна стоматологія».

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення способів проведення місцевого та загального знеболення в

практиці хірурга-стоматолога, засвоєння технології операції видалення зуба;

- вивчення симптоматики невідкладних станів в практиці хірурга-стоматолога, надання невідкладної допомоги;
- вивчення особливостей клініки, діагностики, лікування та профілактики гнійно-запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки, та їх ускладнень (абсцес головного мозку, тромбози вен обличчя та печеристого синусу, медіастиніти, тощо);
- вивчення методів діагностики та лікування абсцесів та флегмон голови та шиї;
- вивчення запальних процесів СНЩС, гайморових (верхньощелепних) пазух, слинних залоз.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні):

Дисципліна, в тому числі модуля 1, забезпечує набуття здобувачам освіти компетентностей:

- **Інтегральна:** здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
- **Загальні:**
 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
 5. Здатність спілкуватися англійською мовою. Здатність використовувати міжнародні греко-латинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні.
 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
 10. Здатність бути критичним і самокритичним.
 11. Здатність працювати в команді.
 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- **Спеціальні (фахові, предметні):**
 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна, в тому числі модуль 1:

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).

6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

24. Розробляти заходи щодо організації, інтеграції надання стоматологічної допомоги населенню та проводити маркетинг медичних, в тому числі

стоматологічних послуг в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенні вивчення модуля 1 «Хірургічна стоматологія» здобувачі освіти повинні

знати:

- анатомо-фізіологічні, вікові та статеві особливості здорового та хворого організму людини, взаємозв'язок функціональних систем організму і рівня їх регуляції; причини виникнення патологічних процесів в організмі, механізм їх розвитку і клінічних проявів, клініко-лабораторні симптоми захворювань і їх синдроми;
- методи обстеження хворих лікарем-стоматологом; значення спеціальних та допоміжних методів дослідження для диференціальної діагностики стоматологічних захворювань; рентгенівську семіотику захворювань зубів і навколозубних тканин;
- методи знеболення та реанімації в умовах стоматологічної поліклініки та стаціонару; показання та протипоказання до оперативних втручань в умовах амбулаторії та стаціонару;
- етіологію та патогенез основних стоматологічних захворювань, їх вплив на органи і системи людського організму, клінічні прояви стоматологічної патології в щелепно-лицевій ділянці, показання до застосування хірургічних методів лікування в стоматології;
- профілактику, клініку та лікування запальних процесів щелепно-лицевої ділянки, захворювань скронево-нижньощелепового суглобу, слинних залоз.

вміти:

- проводити обстеження пацієнта і заповнювати медичну документацію;
- доповісти про хворого викладачеві;
- обґрунтувати діагноз та скласти план лікування;
- інтерпретувати дані рентгенологічних методів дослідження;
- застосовувати основні принципи асептики та антисептики в умовах амбулаторії та хірургічного стоматологічного стаціонару;
- застосовувати різні види місцевого знеболення;
- надавати невідкладну допомогу;
- виконати операцію видалення зуба;
- діагностувати запальні захворювання щелепно-лицевої ділянки.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Запальні процеси щелепно-лицевої ділянки		
1.	Основні стоматологічні операції. Операція видалення зуба. Показання та протипоказання. Ускладнення під час та після операції. Профілактика та лікування. - показання і протипоказання до операції, їх класифікація, - інструментарій для видалення зубів, його будова та правила використання, - техніка операції видалення зуба, - ускладнення операції, класифікація, їх профілактика та лікування.	2
2.	Етіологія, патогенез та класифікація запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. Періодонтити – етіологія, патогенез, клініка, діагностика, причини загострень хронічних процесів. Хірургічні методи лікування: апікотомія, ампутація, гемісекція, реплантація, трансплантація. - запалення у щелепно-лицевій ділянці, особливості одонтогенної інфекції, - класифікація запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки, - періодонтит, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, - хірургічні методи лікування періодонтиту.	2
3.	Одонтогенний гайморит, ороантральні сполучення. Етіологія, клініка діагностика, показання та способи їх оперативного лікування. Профілактика ускладнень. - анатомія верхньощелепного синуса, особливості функціонування слизової оболонки, - класифікація синусита, - клінічні ознаки, диференціальна діагностика, профілактика та лікування одонтогенного гайморита.	2
4.	Актиномікоз, сифіліс та туберкульоз щелепно-лицевої ділянки і шиї. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування. - ознаки специфічного запалення, - місцеві прояви у щелепно-лицевій ділянці, - характеристика збудників, шляхи та ризики інфікування, - клінічна картина та диференціальна діагностика, - профілактика та лікування.	2
5.	Артрит і артроз скронево-нижньощелепного суглоба: класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування, ускладнення і профілактика. Синдром больової дисфункції СНЩС. - Анатомія, фізіологія скронево-нижньощелепного суглоба. - Артрит, артроз, етіологія, класифікація.	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	– Клініка, діагностика, диференційна діагностика гострого артрити. – Клініка, діагностика хронічного артрити. – Клініка, діагностика артрозу СНЩС. – Клініка, діагностика синдрому больової дисфункції СНЩС. – Вторинні артрити СНЩС, наслідки, ускладнення. – Лікування захворювань СНЩС.	
6.	Методи дослідження слинних залоз. Сіаладеніти, сіалодохіти, сіалози, системні захворювання з ураженням слинних залоз. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування, профілактика загострень. - анатомія слинних залоз, їх топографія, - класифікація патологічних процесів з ураженням слинних залоз, - етіологія і патогенез запальних та дистрофічних захворювань слинних залоз, особливості клінічного перебігу, - принципи комплексного лікування, - профілактика захворювань слинних залоз.	2
Разом		12

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті
Робочою навчальною програмою не передбачено

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Запальні процеси щелепно-лицевої ділянки		
1.	Етіологія, патогенез, класифікація запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. Загальні принципи профілактики та лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. Інтенсивна терапія хворих із запальними захворюваннями та їх ускладненнями. – Частота виникнення запальних процесів щелепно-лицевої ділянки. – Етіологія та патогенез запальних процесів щелепно-лицевої ділянки. – Класифікація запальних процеси щелепно-лицевої ділянки. – Загальні принципи профілактики та лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. – Місцеве лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. – Антибактеріальна та протизапальна терапії при лікуванні запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. – Мета і засоби дезінтоксикаційної, гіпосенсибілізуючої, загальнозміцнюючої, імунореґуючої терапії та фізіотерапії при лікуванні запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки.	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	– Принципи комплексного лікування абсцесів та флегмони щелепно-лицевої ділянки. – Оперативні доступи, що використовуються при розтині абсцесів та флегмон щелепно-лицевої ділянки. – Антибактеріальні, протизапальні та антигрибкові, що препарати використовуються для лікування хворих з абсцесами та флегмонами щелепно-лицевої ділянки. Принципи дезінтоксикаційної терапії. – Медикаментозні препарати для імунотерапії. – Фізіотерапевтичні процедури у лікуванні хворих з абсцесами та флегмонами щелепно-лицевої ділянки.	
2.	Одонтогенний остеомієліт щелеп. Клініка, діагностика, лікування. Операція секвестректомії. Показання та анестезіологічне забезпечення. Методика виконання, післяопераційний догляд. – Означення терміну „остеомієліт” та суть цього захворювання. – Фактори, що сприяють розвитку гострого одонтогенного остеомієліту щелеп. – Теорії патогенезу остеомієліту щелеп. – Патологічна анатомія остеомієліту. – Основні загальні симптоми гострого остеомієліту щелеп. – Особливості клінічного перебігу гострого остеомієліту нижньої та верхньої щелеп. – Хірургічне та медикаментозне лікування гострого остеомієліту щелеп. Класифікація хронічних остеомієлітів – Клінічний перебіг хронічного остеомієліту. – Диференційна діагностика хронічного остеомієліту. – Методи лікування хронічного остеомієліту.	2
3.	Абсцеси та флегмони клітковинних просторів, які прилягають до верхньої щелепи: флегмона підскроневої та крилопіднебінної ямок. Методи лікування. Клініка, діагностика. – Клінічна анатомія. – Причини виникнення абсцесів та флегмон підскроневої та крилоподібно-піднебінної ямок. – Клінічні ознаки абсцесів та флегмон підскроневої крилоподібно-піднебінної ямок. – Принципи консервативного і хірургічного лікування.	2
4.	Флегмона скроневої ділянки. Клініка, діагностика, лікування. – Клінічна анатомія. – Етіологія та патогенез флегмони скроневої ділянки. – Клінічні прояви флегмони скроневої ділянки, діагностика. – Лікування.	2
5.	Абсцеси та флегмони клітковинних просторів, які прилягають до нижньої щелепи: флегмона підщелепного, підпідборідного та крилоподібно-нижньощелепного просторів. Клініка, діагностика, лікування. – Клінічна анатомія. – Етіологія та патогенез флегмони підщелепного, підпідборідного та крилоподібно-нижньощелепного просторів.	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	— Клінічні прояви флегмони підщелепного, підпідборідного та крилоподібно-нижньощелепного просторів, діагностика. — Лікування.	
6.	Абсцеси та флегмони клітковинних просторів, які прилягають до нижньої щелепи: флегмона привушно-жувальної та позадущелепної ділянок. Клініка, діагностика, лікування. — Клінічна анатомія. — Етіологія та патогенез флегмони привушно-жувальної та позадущелепної ділянок. — Клінічні прояви флегмони привушно-жувальної та позадущелепної ділянок, діагностика. — Лікування.	2
7.	Абсцеси та флегмони клітковинних просторів, які прилягають до нижньої щелепи: під'язикового простору та щелепно-язикового жолобка. Абсцес та флегмона язика. Клініка, діагностика, лікування. — Клінічна анатомія. — Етіологія та патогенез флегмони під'язикового простору та щелепно-язикового жолобка, флегмони язика. — Клінічні прояви флегмони під'язикового простору та щелепно-язикового жолобка, флегмони язика, діагностика. — Лікування.	2
8.	Абсцеси та флегмони клітковинних просторів обличчя: флегмона підочноямкової, виличної та щічної ділянок. Клініка, діагностика, лікування. — Клінічна анатомія. — Етіологія та патогенез флегмони підочноямкової, виличної та щічної ділянок. — Клінічні прояви флегмони підочноямкової, виличної та щічної ділянок, діагностика. — Лікування.	2
9.	Топографія, хірургічна анатомія дна порожнини рота. Флегмона дна порожнини рота, гнилісно-некротична флегмона дна порожнини рота Жансуля-Людвіга клініка, діагностика, лікування. — Клінічна анатомія. — Етіологія та патогенез флегмони дна порожнини рота, гнилісно-некротичної флегмони дна порожнини рота. — Клінічні прояви флегмони дна порожнини рота, гнилісно-некротичної флегмони дна порожнини рота, діагностика. — Лікування.	2
10.	Флегмона навкологлоткового та заглоотокового просторів. Клініка, діагностика, лікування. — Клінічна анатомія. — Етіологія та патогенез флегмони навкологлоткового та заглоотокового просторів.	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	— Клінічні прояви флегмони навкологлоткового та заглоотокового просторів, діагностика. — Лікування.	
11.	Одонтогенний гайморит. Клініка, діагностика. Лікування одонтогенного гаймориту. Радикальна гайморотомія за Колдуел-Люком. Показання, методика виконання, можливі ускладнення. Перфорація та норицевий хід верхньощелепної пазухи. Етіологія, клініка, діагностика, лікування. — Клінічна анатомія. — Етіологія та патогенез одонтогенного гаймориту. — Клінічні прояви одонтогенного гаймориту, діагностика. — Перфорація та норицевий хід верхньощелепної пазухи, клінічні прояви, діагностика. — Лікування одонтогенних захворювань верхньощелепного синуса.	2
12.	Фурункул, карбункул та бешихове запалення обличчя. Лімфаденіти обличчя та шиї. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування. — Визначення фурункула, карбункула, етіопатогенез, класифікація. — Комплексне лікування фурункула та карбункула. — Ускладнення фурункулів, карбункулів. — Етіопатогенез, класифікація, клінічний перебіг бешихи. — Діагностика та диференційна діагностика, лікування і профілактика бешихи. — Етіологія та патогенез одонтогенного лімфаденіту. — Класифікація, клінічні прояви, діагностика одонтогенного лімфаденіту. — Лікування одонтогенного лімфаденіту.	2
13.	Гострі запальні захворювання слинних залоз: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. — Етіологія, патогенез, класифікація гострих запальних захворювань слинних залоз. — Клініка гострих запальних захворювань слинних залоз. — Методи діагностики гострих запальних захворювань слинних залоз. — Місцеве і загальне лікування хворих з гострими запальними захворюваннями слинних залоз, профілактика. — Ускладнення гострих запальних захворювань слинних залоз.	2
14.	Хронічні сіаладеніти: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. — Етіологія, патогенез і класифікація хронічних сіаладенітів. — Методи діагностики для обстеження хворих з хронічними сіаладенітами. — Клінічні ознаки характерні для хронічного інтерстеціального, паренхіматозного сіаладенітів та сіалодохиту. — Місцеве та загальне лікування хворих з хронічними сіаладенітами. — Показання до хірургічного лікування.	2
15.	Калькульозний сіаладеніт: клініка, діагностика, лікування.	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Нориці слинних залоз. Механізми їх утворення. Методи дослідження, діагностика, способи хірургічного лікування. – Етіологія і патогенез, класифікація калькульозного сіалоаденіту. – Клінічні прояви у різних стадіях. – Місцеве та загальне лікування калькульозного сіалоаденіту. – Ускладнення калькульозного сіалоаденіту, їх лікування. – Слинні нориці: повна та неповна, зовнішня та внутрішньоротова. – Методи діагностики нориць слинних залоз, клінічні ознаки. – Консервативне та хірургічне лікування нориць слинних залоз. – Основні напрямки науково-дослідницької роботи кафедри пропедевтики хірургічної стоматології у вивченні патології слинних залоз.	
16.	Артрита скронево-нижньощелепного суглоба: етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, діагностика, ускладнення, лікування. – Анатомія, фізіологія скронево-нижньощелепного суглоба. – Артрита, етіологія, класифікація. – Клініка, діагностика, диференційна діагностика гострого артрита. – Клініка, діагностика хронічного артрита. – Вторинні артрита СНЩС, наслідки, ускладнення. – Лікування артритів СНЩС.	2
17.	Ускладнення запальних захворювань щелепно-лищевої ділянки. Сепсис, медіастиніт. Клініка, діагностика, лікування. – Анатомія та топографічна анатомія середостіння. – Визначення поняття сепсис, медіастиніт. – Етіологія та патогенез сепсису. – Клінічна картина різних фаз сепсису. – Класифікація медіастиніту та сепсису. – Шляхи розповсюдження гнійного процесу при медіастиніті. – Симптоми переднього та заднього медіастиніту. – Принципи лікування медіастиніту та сепсису.	2
18.	Ускладнення запальних захворювань щелепно-лищевої ділянки. Тромбофлебіт лицевих вен та судин твердої мозкової оболонки. Клініка, діагностика, лікування. Особливості перебігу та лікування запальних захворювань щелепно-лищевої ділянки у хворих, що страждають цукровим діабетом, та пацієнтів старечого і похилого віку. – Етіологія, патогенез, класифікація тромбофлебіту. – Клінічні прояви, діагностика та дифдіагностика тромбофлебіту. – Лікування тромбофлебіту, прогноз, профілактика. – Особливості перебігу, діагностики та лікування запальних захворювань щелепно-лищевої ділянки у хворих, які страждають на цукровий діабет та у хворих старечого та похилого віку. – Профілактика загальних та місцевих ускладнень в процесі лікування.	2
Разом		36

Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1.		
Запальні процеси щелепно-лицевої ділянки		
1.	Флегмони та абсцеси щелепно-лицевої ділянки (ЩЛД): класифікація, етіологія, патогенез, клініка, перебіг, принципи лікування, профілактика ускладнень. Запальний процес ЩЛД: етіологія, патогенез, типи клінічних реакцій та особливості перебігу одонтогенних запальних захворювань. Роль імунної, гормональної, судинної, кровозгортувальної системи, тощо. класифікація, етіологія, патогенез. - клініка, принципи лікування, профілактика ускладнень, - запальний процес ЩЛД: етіологія, патогенез, типи клінічних реакцій та особливості перебігу одонтогенних запальних захворювань, - роль імунної, гормональної, судинної, кровозгортувальної системи, тощо.	0,75
2.	Нома. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Синдром Вегенера, прояви СНІДу в порожнині рота. - прояви рідкісних захворювань, - прояви СНІД та ВІЛ інфекції, шляхи профілактики та лікування.	0,75
3.	Специфічні запальні захворювання. Актиномікоз обличчя та шиї. - етіологія, патогенез, клініка, діагностика, - хірургічні та консервативні способи лікування, - профілактика.	0,75
4.	Сіалози. Синдроми та захворювання з ураженням слинних залоз: - синдром та хвороба Шегрена, - синдром та хвороба Мікуліча, - синдром Херфордта, - етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.	0,75
5.	Артрози скронево-нижньощелепного суглоба: - етіологія, патогенез, класифікація, - клінічний перебіг, діагностика, ускладнення, лікування, Синдром больової дисфункції СНЩС: - етіологія, патогенез, класифікація, - клінічний перебіг, діагностика, ускладнення, лікування.	0,75

Індивідуальні завдання

Модуль I

Практичне заняття №1

- Реферат на тему: «Роль імунної системи в патогенезі запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки», «Сучасні методи антибіотико-терапії гнійно-запальних захворювань», «Внесок співробітників кафедри у розробку проблеми лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки».
- Таблиця-схема: «Класифікація запальних захворювань щелепно-лицевої

ділянки», «Комплексне лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки».

Практичне заняття №2

- Реферат на тему: «Етіологія та патогенез одонтогенного остеомієліту щелеп», «Внесок співробітників кафедри у розробку проблеми гострого одонтогенного остеомієліту щелеп».
- Таблиця-схема: «Класифікація одонтогенного остеомієліту щелеп».

Практичне заняття №3

- Стендова доповідь: «Топографо-анатомічні особливості крило-піднебінної та підскроневої ямок», «Особливості розкриття флегмон крило-піднебінної та підскроневої ямок».
- Таблиця-схема: «Класифікація абсцесів та флегмон ЩЛД».

Практичне заняття №4

- Реферат на тему: «Топографо-анатомічні особливості та оперативні шляхи розкриття гнійних осередків скроневої ділянки», «Топографо-анатомічні особливості та оперативні шляхи розкриття гнійних осередків виличної ділянки».
- Таблиця-схема: «Топографія скроневої ділянки».

Практичне заняття №5

- Реферат на тему: «Топографо-анатомічні особливості та оперативні шляхи розкриття гнійних осередків підщелепної ділянки», «Топографо-анатомічні особливості та оперативні шляхи розкриття гнійних вогнищ під'язикового валика та щелепно-язикового жолобка».
- Стендова доповідь «Топографія трикутників шиї».

Практичне заняття №6

- Реферат на тему: «Внутрішньогоспітальна інфекція в стоматологічній поліклініці та щелепно-лицевому відділенні стаціонару, шляхи передачі інфекції. Захист пацієнтів і медичного персоналу від госпітальної інфекції, вірусного гепатиту, ВІЛ-інфекції».

Практичне заняття №7

- Реферат на тему: «Топографо-анатомічні особливості під'язикового простору та щелепно-язикового жолобка», «Особливості розкриття флегмон язика».
- Таблиця-схема: «Класифікація абсцесів та флегмон ЩЛД».

Практичне заняття №8

- Реферат на тему: «Топографо-анатомічні особливості підочноямкової ділянки та орбіти», «Особливості розкриття абсцесів піднебіння».
- Таблиця-схема: «Класифікація абсцесів та флегмон ЩЛД».

Практичне заняття №9

- Реферат на тему: «Сучасні методи антибіотикотерапії в лікуванні важких гнійно-запальних захворювань ЩЛД та шиї», «Сучасні методи діагностики гнійно-запальних процесів», «Внесок співробітників кафедри у розробку проблеми лікування гнійно-запальних захворювань ЩЛД».
- Таблиця-схема: «Методи хірургічного лікування флегмон дна порожнини рота та шиї».

Практичне заняття №10

- Стенди (стендові доповіді) на теми: «Класифікація гострих одонтогенних запальних захворювань та їх ускладнень», «Шляхи розповсюдження гнійної інфекції у щелепно-лицевій ділянці», «Сучасні методи додаткового обстеження при гострих одонтогенних запальних захворюваннях», збір ілюстративного матеріалу (фотографії та рентгенограми тематичних хворих), оформлення тематичного альбому.

Практичне заняття №11

- Реферат на тему: «Малоінвазивні оперативні втручання при лікуванні одонтогенного гаймориту», «Лікарська тактика при розвитку одонтогенного гаймориту».

Практичне заняття №12

- Реферат на тему: «Хірургічні втручання при хронічному лімфаденіті, аденофлегмоні». Оформити історію хвороби пацієнта хворого на гострий гнійний лімфаденіт.
- Таблиця-схема: «Класифікація лімфаденіту».

Практичне заняття №13

- Реферат на тему: «Етіологія та патогенез гострого сіаладеніту», «Внесок співробітників кафедри у розробку захворювань слинних залоз».
- Таблиця-схема «Класифікація гострого сіаладеніту».

Практичне заняття №14

- Реферат на тему: «Етіологія, патогенез, клінічна картина та діагностика хронічних форм сіаладеніта».
- Таблиця-схема: «Класифікація сіаладеніта», «Порядок та етапи обстеження пацієнтів з ураженням слинних залоз», «Порядок та етапи лікування пацієнтів з ураження слинних залоз».

Практичне заняття №15

- Реферат на тему: «Сучасні методи дослідження функціонування слинних залоз», «методика сіалоендоскопії в щелепно-лицевій хірургії».

Практичне заняття №16

- Реферат на тему: «Топографо-анатомічні особливості будови СНЩС», «Сучасні методи діагностики захворювань СНЩС».
- Таблиця-схема: «Класифікація захворювань СНЩС».

Практичне заняття №17

- Реферат на тему: «Топографо-анатомічні особливості розповсюдження гнійно-запального процесу від вогнищ у нижній щелепі та оперативні шляхи розкриття гнійних осередків середостіння», «Одонтогенний сепсис: етіологія, патогенез, фази розвитку, особливості клінічної картини та лікування».
- Таблиця-схема: «Топографія середостіння», «Шляхи розповсюдження одонтогенної інфекції від джерел навколо нижньої щелепи».

Практичне заняття №18

- Реферат на тему: «Сучасні знеболювальні засоби (анестетики), обладнання: дія, недоліки та переваги. Особливості знеболення при видаленні зубів у пацієнтів, які хворіли на інфаркт міокарда, цукровий діабет, серцево-судинні

захворювання».

Реферати повинні бути написані від руки обсягом від 5 сторінок формату А4 та мати наступну структуру: вступ, актуальність теми, завдання та результати дослідження, висновки і літературні джерела. При оформленні стендових доповідей слід також наводити посилання на інформаційні джерела.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів освіти до поточного контролю Модуля 1

1. Остеомієліти щелеп. Етіологія, теорії патогенезу, класифікація.
2. Диференціальна діагностика гострих періодонтиту, періоститу та остеомієліту щелеп.
3. Гострий гематогенний остеомієліт верхньої щелепи: етіологія, клініка, ускладнення і лікування.
4. Особливості клінічного перебігу, діагностики і лікування неодонтогенного гострого остеомієліту щелеп.
5. Одонтогенний остеомієліт щелеп. Гостра стадія. Клініка, діагностика, лікування.
6. Одонтогенний остеомієліт щелеп. Хронічна стадія. Клініка, діагностика. Консервативне лікування. Операція секвестректомії. Показання, терміни та методика виконання. Профілактика ускладнень.
7. Особливості клінічного перебігу одонтогенних остеомієлітів нижньої та верхньої щелеп. Залежність від анатомо-топографічних особливостей. Ускладнення остеомієлітів.
8. Абсцеси та флегмони щелепно-лицевої ділянки. Загальні клінічні ознаки, прийоми діагностики.
9. Абсцеси та флегмони щелепно-лицевої ділянки. Принципи комплексного лікування.
10. Загальне лікування флегмон ЩЛД. Виписати необхідні рецепти.
11. Хірургічна анатомія клітковинних просторів щелепно-лицевої ділянки. Шляхи поширення одонтогенної інфекції.
12. Флегмони підскроневої та крилопіднебінної ямок. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
13. Флегмона скроневої ділянки. Причини виникнення, клініка діагностика, лікування.
14. Абсцеси та флегмони підочноямкової та виличної ділянок. Причини, клініка, діагностика, лікування.
15. Абсцес і флегмона крилоподібно-нижньощелепного клітковинного простору. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
16. Абсцес і флегмона навкологлоткового клітковинного простору. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
17. Абсцес і флегмона привушно-жувальної ділянки. Причини, хірургічна анатомія, клініка, діагностика, лікування.
18. Абсцес і флегмона підмасетеріального клітковинного простору. Хірургічна анатомія. Причини, клініка, діагностика, лікування.
19. Абсцес та флегмона піднижньощелепного клітковинного простору, його

- хірургічна анатомія. Причини, клініка, діагностика, лікування.
20. Абсцес і флегмона позадушелепної ділянки. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
 21. Абсцес і флегмона щічної ділянки. Хірургічна анатомія, причини. Клініка, діагностика, лікування.
 22. Абсцес та флегмона язика. Причини, клініка, діагностика, лікування.
 23. Абсцес щелепно-язикового жолобка. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
 24. Флегмона дна порожнини рота. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
 25. Гнилісно-некротична флегмона Жансуля-Людвіга. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
 26. Одонтогенні та неодонтогенні флегмони ЩДД: диференціальна діагностика, особливості клінічного перебігу, лікування, ускладнення.
 27. Клініка, топографічна анатомія та лікування флегмон ший.
 28. Одонтогенний гайморит. Етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування.
 29. Одонтогенний гайморит. Консервативне та хірургічне лікування. Ускладнення та їх лікування, профілактика.
 30. Лімфаденіти щелепно-лицевої ділянки: класифікація, клініка, диференціальна діагностика, лікування.
 31. Псевдопаротит Герценберга та паротит.
 32. Нома: етіологія, патогенез, клінічна картина, лікування. Диференційна діагностика, ускладнення.
 33. Фурункули та карбункули щелепно-лицевої ділянки: класифікація, клініка, ускладнення та лікування.
 34. Бешиха обличчя. Етіологія, патогенез, клінічна картина, лікування. Диференційна діагностика, ускладнення.
 35. Гостре запалення слинних залоз: класифікація, клінічний перебіг, лікування.
 36. Слинокам'яна хвороба: етіологія, клініка, ускладнення та лікування.
 37. Хронічне запалення слинних залоз, хвороба Мікуліча, синдром Шегрена.
 38. Клініка, діагностика та лікування артритів та артрозів скронево-нижньощелепного суглоба. Виписати необхідні рецепти.
 39. Актиномікоз щелепно-лицевої ділянки: клініка, диференціальна діагностика, лікування.
 40. Сифіліс щелепно-лицевої ділянки: клініка, диференціальна діагностика, лікування.
 41. Ускладнення флегмон ЩДД: абсцес мозку, менінгіт. Етіологія, клінічна картина, лікування.
 42. Одонтогенні медіастиніти: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика.
 43. Тромбофлебіт вен обличчя, тромбоз печеристого синуса. Етіологія, клініка, диференціальна діагностика, лікування.
 44. Сепсис, інфекційно-токсичний шок. Етіологія, клініка, диференціальна

діагностика, лікування.

Перелік практичних навичок до контролю модуля 1

1. Підготувати набір інструментарію, необхідного для секвестректомії.
2. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання флегмони підщелепного простору.
3. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання флегмони привушно-жувальної ділянки, крилоподібно-щелепного простору, скроневої ділянки.
4. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання абсцесу щелепно-язикового жолобка.
5. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання флегмони підскроневої ділянки, крилопіднебінної ямки (з різних доступів).
6. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання гнійників кликової ямки.
7. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання флегмони орбіти.
8. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання гнійників щелепно-лицевої ділянки при фурункулах.
9. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання гнійників щелепно-лицевої ділянки при карбункулах.
10. Перерахувати та зробити на муляжі м'які пов'язки, які використовуються при пошкодженні м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.
11. Вміти прочитати та встановити попередній діагноз за рентгенограмами при такій патології:
 - періодонтит;
 - остеомієліт кісток лицевого скелета, одонтогенний гайморит;
 - травматичні пошкодження зубів – вивих та перелом;
 - вивихи скронево-нижньощелепного суглоба;
 - зміни кісток лицевого скелета, при специфічній інфекції (щелеп, виличної кістки, кісток носа);
 - захворювання слинних залоз.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – підсумковий модульний контроль (ПМК).

Система поточного та підсумкового контролю

Контроль знань з вивчення дисципліни проводиться у вигляді:

поточного контролю, що здійснюється на кожному практичному занятті й дає змогу виявити рівень засвоєння окремих елементів навчального матеріалу; **тематичного контролю, рубіжного контролю** – проводиться після завершення певного етапу навчання на практичних підсумкових заняттях – відповідно до конкретних цілей модуля. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів освіти: тестовий контроль; розв'язування ситуаційних задач;

структуровані письмові роботи; структурований за процедурою контроль практичних навичок та умінь відповідно до переліку практичних навиків до кожного заняття;

Оцінювання поточної навчальної діяльності здобувача здійснюється на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з урахуванням стандартизованих, узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти, наведених у таблиці.

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність здобувача

освіти складає **120 балів**.

Оцінювання самостійної роботи: Оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при підсумковому модульному контролі.

Після проведення останнього заняття, що передує підсумковому модульному контролю, підраховується середня оцінка здобувача освіти за традиційною 4-бальною шкалою, яка отримана протягом поточних занять, що належать до цього модулю (з точністю до сотих балу), з подальшою конвертацією у багатобальну. Конвертація проводиться згідно з уніфікованою таблицею де максимум становить 120 балів.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля (змістовних модулів) на останньому занятті з модуля. До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, і при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну, що становить 72. Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки, визначеною на підставі робочої навчальної програми з хірургічної стоматології.

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення модуля, з якого проводиться підсумковий контроль, мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку згідно з таблицею відповідності, при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою.

Підсумковий модульний контроль проводиться стандартизовано і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Теоретична частина ПМК складається з 40 тестових завдань (кожен по 1 балу – всього 40 балів), 2-х теоретичних питань та 2-х практичних завдань, які оцінюються по 10 балів. Практична підготовка оцінюється за вмінням здобувача освіти виконувати основні стоматологічні маніпуляції на фантомах з виконання анестезій, операції видалення зуба, вибору інструментарію, оперативного доступу до осередку запалення. Всього 80 балів. **Підсумковий модульний контроль** зараховується здобувачу освіти, якщо він набрав не менше **50** балів з 80 можливих. Оцінка за модуль розраховується як сума балів за поточну успішність і підсумковий модульний контроль. **Разом** максимальна сума балів за кожен модуль – 200.

Здобувач освіти, який за результатами складання ПМК отримав результат менший за 50 балів, зобов'язаний перескласти ПМК згідно з графіком не більше 2-х разів.

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність – балам за ПМК, екзамен та традиційній чотирьохбальній оцінці

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність модуля (А×24)	Бали за ПМК модуля (А×16)	Бали за модуль та/або екзамен (А×24+А×16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2,00	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122		
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130	D	
3,3	79	53	132		
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140	C	4 добре
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150		
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160	B	
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		

4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180	А	5 відмінно
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Методи навчання

Організація навчального процесу здійснюється відповідно до вимог європейської кредитно трансферної системи організації навчального процесу.

Викладання дисципліни забезпечується наступними методами:

- **вербальні**, що забезпечують **сприймання і засвоєння** знань здобувачам освіти (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні для застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок** (різні види стоматологічних маніпуляцій на фантомах, виконання мануальних робіт);
 - мозковий штурм, рольові ігри, клінічні кейси, дебати;
 - **перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок**;
 - виконання самостійної роботи здобувачів освіти (СРС), що передбачена в тематичних планах у вигляді тем для самостійного вивчення та контролюється на підсумковому модульному контролі;
 - **заохочення** за наукові публікації або призові місця за участь у олімпіаді з дисциплін серед ВНЗ України, студентських конференціях тощо.

Максимальна ефективність навчання досягається за умови системного поєднання даних методів.

Методи контролю

Стандартизовані методи контролю, що оцінюють теоретичну і практичну підготовку здобувача освіти згідно з вимогами робочої програми: усний, письмовий, тестовий, комп'ютерний, використання тестів формату інтегрованого ліцензійного іспиту «Крок», самоконтроль та самооцінка – в обсязі програмного матеріалу з дисципліни.

Види контролю: попередній, поточний.

Методичне забезпечення

1. Основна та додаткова література.

2. Методичні розробки лекцій з дисципліни.
3. Методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів освіти під час підготовки до практичних занять.
4. Тестові та контрольні завдання до практичних занять.
5. Перелік питань до підсумкового модульного контролю.
6. Мультимедійні презентації лекцій.

Рекомендована література

Базова:

1. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія / Під ред. В.О. Маланчука. Том 1 – К.: Медицина, 2011. – 672 с.
2. Бернадський Ю.Й. Основи щелепно-лицевої хірургії і хірургічної стоматології. К. Спалах, 2003. - 512 с.
3. Митченко В.І., Панькевич А.І. Пропедевтика хірургічної стоматології Навчальний посібник для здобувачів освіти стоматологічних факультетів III-IV рівнів акредитації. – Вінниця: “Нова книга”, 2004. – 272 с.

Допоміжна:

1. Тимофєєв О.О. Щелепно-лицева хірургія. – 3-є перероблене і доповнене видання – К.: ВСВ Медицина, 2022. – 792 с.

16. Інформаційні ресурси

1. Офіційний Web-сайт ВДНЗУ «Полтавського державного медичного університету» <http://www.umsa.edu.ua>
2. Електронні інформаційні ресурси вузівської бібліотеки:
 - Електронний каталог бібліотеки.
 - Інформаційно-довідникові джерела: енциклопедії, довідники, словники
 - Навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять систематизований матеріал в рамках програми навчальної дисципліни.
3. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:
 - 3.1. Інтернет каталоги і колекції посилань.
 - 3.2. Медичні web- сервери і web-сторінки.
 - 3.3. Бази даних.
 - 3.4. Архіви електронних текстів і віртуальні бібліотеки.
 - 3.5. Бібліографічні посібники.
 - 3.6. Медичні організації (асоціації, наукові товариства).
 - 3.7. Науково-дослідницькі центри та інститути.
 - 3.8. Медична освіта.
 - 3.9. Лікувальні заклади.
 - 3.10. Новини.
 - 3.11. Корисні посилання:
 - <http://nashol.com/2011041354397/propedevtika-stomatologicheskikh-zabolevanii-skorikova-l-a-volkov-v-a-bajenova-n-p.html>
 - <http://www.booksmed.com/stomatologiya/2393-propedevtika-stomatologicheskikh-zabolevaniy-skorikova.html>
 - http://dental-ss.org.ua/load/kniga_stomatologia/terapevticheskaja/8
 - <http://www.stomatkniga.ru/index.php?start=48>.

- http://stomatbook.blogspot.com/p/blog-page_14.html.
- <http://www.mosdental.ru/Pages/Page28.1.html>.
- <http://ru.bookos.org/g/%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%B0%borovskij.html>
- <http://www.booksmed.com/stomatologiya/153-terapevticheskaya-stomatologiya-borovskij.html>
- <http://knigi.tr200.net/f.php?f>
- http://mirknig.com/knigi/nauka_ucheba/1181309066-terapevticheskaya-stomatologiya-uchebnik.html

Розробники:

к. мед. н., доц. Панькевич А.І. _____

к. мед. н., доц. Колісник І.А. _____

к. мед. н., доц. Гоголь А.М. _____